

- 15.6. 1921** Forstander **Povl Hansen**, Vallekille Højskole, talte om kong Valdemar Sejr – verdens største missionær, men også en brutal konge. Han huskes især for sin "Jydske Lov", som sætter retten over magten, selv om han har brugt magt i sin kongetid.
Forstander **Johan Borup**, Borups Højskole, talte om forskellige muligheder for at vælge en nationalsang, idet "Vort modersmål er dejligt" synes at dække hele landets forskelligheder.
Pastor **Hammer**, Tølløse, talte om Grundtvigs sang "Som dybest brønd", hvor arbejdet adler både det udførte arbejde og personen. Men der er også skuffelser, kampe og modgang "med de dybe længsler vel bekendt".
- 15.6. 1922** Censor **P. A. Rosenberg**, København: Dannebrog betegner vor selvstændighed, som flere digtere og forfattere er gode til at beskrive.
Fhv. landdagsmand **Nis Nissen**, Sønderjylland: Dannebrog har været med os i medgang og modgang. I modgang fik vi udholdenhed, mens lykken kan lægge spiren til nederlag. Det ville næppe være en lykke, hvis Dannevirke igen var blevet grænsen. Danmarks mådehold vakte opsigt i udlandet.
Pastor **Kring**, Stege, talte om folkegrænser overfor statsgrænser, og om at mange store personligheder er kommet fra små kår.
- 15.6. 1923** Dr.phil., MF, **L. Moltesen**, Frederiksberg, talte om Valdemar Sejrs uheldige gøremåde i mange henseender, men at han med biskop Gunnars hjælp lagde navn til Jydske Lov. Den søges nu også virkeliggjort på verdensplan i Folkenes Forbund med retten, men hverken statslig eller folkelig tvang.
Provst **Hansen**, Store Fuglede, talte om "verdens sygdom" med udbredt statslig og personlig egoisme.
Forstander **Jørgen Herman Monrad**, Ryslinge højskole: Vor tid stræber efter fællesskab, og det giver sig udslag i samtidighed og at ville være med i alle begivenhederne.
- 15.6. 1924** Forstander **Uffe Grosen**, Vallekilde højskole, gik ud fra Grundtvigs mærkelige digt "Ravnegjaller" med Danmark som det lille lykkens land, hvor åndslivet også er for den jævne mand, befriet for klassebevidsthedens uhygge, og hvor store mænd færdes blandt de jævne, og hvor man har stor trang til retfærdighed.
Forstander **Rasmus Nielsen**, Særslev højskole, talte ud fra folkevisens ord "Se dig ud, Svend Vonved", at man se, at vort samfunds kraft og liv kommer fra lyset.
Pastor **Fog-Petersen**, Vaalse, talte om fællesfølelsen i biskop Absalons tid og nu.
- 15.6. 1925** Forstander **Anders Vedel**, Krabbesholm højskole: Dannebrog er tegn på både kamp og fred. Filosofen Kant sagde: Freden skal grundes på staternes frihed, og indenfor staterne på folkets frihed. Folkedomstolen i Haag skal sørge for den politiske frihed, Folkenes Forbund for den økonomiske.
Fhv. kirkeminister, pastor **Thorvald Valdemar Povlsen**: Folkenes Forbund kan kun skabe de ydre rammer, mens sindenes fornyelse kan skabes gennem skolen.
Pastor **Jersin**, Herlufmagle, talte om den ret lille forskel i Danmark mellem rig og fattig – hvilket giver mindre voldsomme konflikter, f.eks. ved strejker.

15.6.1921

Folkemødet i Mogenstrup Skov.

Mødet begynder Søndagen den 5. Juni, Kl. 2^{1/2}.
Talerne er: Forstanderne H. Begtrup og E. Munk,
Høng, og Pastor Thomsen fra Birkerød.
Adgang betales med 75 Øre.

Folkemødet i Vordingborg

begynder Valdemarsdagen den 15. Juni, Kl. 2.
Der vil blive talt af Forstanderne Povl Hansen, Vallekilde, og Joh. Borup, København, samt af Pastor Hammer, Tølløse
Adgang: 75 Øre.

Paa Indbydernes Vegne:
Emil Dam. Meinertsen.
Næstved Tidende den 31.5.1921

Stort Folkemøde

paa Vordingborg Slotsruin Valdemarsdagen d. 15. Juni. Kl. 2
Taler: Højskoleforstander Borup, København, Højskoleforstander Povl Hansen, Vallekilde, og Pastor Hammer, Tølløse.
Adgang 75 Øre.

Næstved Tidende den 10.6.1921

Taler 1: Forstander **Povl Hansen**, Vallekilde Højskole

<http://nordvestsjaelland.dk/artikler/1935/1935%20212-216%20Nylev.%20Jens%20-%20H%20jskoleforstander%20Povl%20Hansen%20.pdf>

Taler 2: Forstander **Johan Borup**, Borups Højskole

http://www.denstordanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Johan_Borup

Taler 3: Pastor **Hammer**, Tølløse

428 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Højskoleforstander
Povl Hansen.
28. Oktbr. 1856—21. Aug. 1931.

Johan Borup

Næstved Tidende den 7.6.1921:

Valdemarsdagen i Vordingborg.

Folkemødet Onsdag Eftermiddag paa Hotel „Tange“.

Det store aarlige Folkemøde i Vordingborg havde trods Regnen samlet en stor Tilhørerskare, dog noget mindre end de foregaaende Aar. Paa Grund af det uheldige Vejr henlagdes Mødet til Tanges store Sal, hvor der efterhaanden samledes ca. 400 Tilhørere.

Forstander Dam, Brøderup, bød velkommen til Talere og Forsamlingen. En Tak til Vordingborg Byraad for dets Beredvillighed med at stille Festplads til Raadighed. Tal. udviklede Folkemødets Opgave: at udvikle det folkelige og nationale. Dagen har faaet forøget Glans derved, at denne Festdag tillige fejres som Genforeningsdag. Saadanne Festdage er en Nødvendighed for et Folk, og jeg vil ønske, denne Dag maa sprede Lys over de Arbejdsdage, der kommer efter.
„Hil dig vor Fane“.

Højskoleforstander Poul Hansen,
Vallekilde:

Ingemann indleder sin store historiske Digtning: Stig op af Graven, du Slægt, som døde. Noget lignende nynner Richardt i sin Sang: „Venner, se paa Danmarks Kort“. Det skulde være min Opgave at laane en af de Stemmer fra henfarne Tider Nutidens Røst.

Vor Historie fortæller om 3 ypperlige Slægter: Palnatokeslægten, der sætter sit Kronskud i Biskop Eskild, Hvideslægten, hvis ypperste Skud er Biskop Absalon, og endelig Svend Estridsens Kongestamme, der, foruden mange andre prægtige Skikkelser, omfatter en Skikkelse som Valdemar Sej, den største Konge, Danmark har haft, og hvis Navn er saa inderlig knyttet til dette Sted.

To Gange greb han efter Livets Lykke i Form af en Kvinde, og begge Gange greb han galt. Den rette kom med Dronning Dagmar. Dette Ægteskab var Idealet af Lykke, Symbolet paa det højeste, det uopnaaelige for alle andre.

Ogsaa paa andre Omraader greb han galt. Da den slesvigske Biskop i Forening med nordtyske Stater og Norge og Sverrig truer med at gøre en Ende paa hans Broders Regering, greb han ind, og satte Bispen, trods sit Løfte, i Fængsel, angreb sine Fjender og slog dem. Under disse Omstændigheder døde hans Broder, og under slige Forhold, hvor Danmark fölte sin Kraft svulme, besteg han Tronen.

Hvilke Maal vilde han, det højt begavede Menneske, nu sætte sig — det var det store Spørgsmaal.

Hans Regering betegnes ved Krige i Nordtyskland og en ustandselig Blodstrøm. Maalet var at gøre Danmark til en nordisk Stormagt. Paa Pavens Op-

fordring udgik i hans Tid fra Danmark et Korstog, det største, der nogen Sinde er udgaaet herfra. Set med hin Tids Øjne er han Verdens største Missionær. I Løbet af faa Aar har han bragt et helt Folk ind under Kristendommen og troet at have gjort godt — atter et af hans store Fejlgreb. Magten over Hjerterne, den forstod han ikke. Ingen dansk Konge har gjort saa mange og store Fejlgreb, men altid satte han hele sin Person ind.

Det Øjeblik var kommet, da han, der kunde blive til Velsignelse, som ingen anden, men ogsaa til Forbandelse, truede med at blive det sidste.

En Erobrer lader sig ikke let standse — han gjorde det og løftede aldrig senere Sværdet.

Paa Grund af Svaghed? Nej, ingenlunde! Viljen og Evnerne rejser sig og sætter sig ny Maal i Lighed med Slægtens store og med en Viljestyrke og Ungdomskraft, som maa beundres: at skabe Love, der svarer til det kristne Samfund. Og Frugten heraf er det herligste Lovværk, der nogen Sinde er set. Det er Retten og ikke Magten, der skal grundlægge Samfundet, siger han, skønt hans Fortid angriber ham paa ethvert Punkt. Gennem Selvopdragelse er han naaet dertil. Denne Tid betegnes den gyldne Tid for Vordingborg. Tænk, om vi kunde trylle frem den Dag, da han, den kæmpemæssige, hvidhaarede Olding, beder Stormændene vedtage dette herlige Lovværk. Og næppe er hans Livs Storværk fuldendt, før hans Livstraad klippes over.

Den Konge, som Gud gav de store Evner, og som greb fejl saa tidt, han blev til saa rig Velsignelse for sit Folk. Derfor: Ære være hans Minde!

„Du danske Mand.“

Højskoleforstander Borup,
København:

Til Rigsklenodierne hører foruden Flaget ogsaa en Nationalsang. Vi har en Nationalmelodi, men ingen Nationalsang saadan som saa mange Lande. Vi savner den Samling, som f. Eks. Norge har. Vort Land er stykket ud og virker paa vor Folkekarakter, saa det bliver individualistisk. Der dannes noget lokalpatriotisk. „Der er et yndigt Land“ stemmer paa det nøjeste overens med en Sjællænders Følelser, ligesom „I Danmark er jeg født“ stemmer overens med en Fynbos. Den lokalpatriotiske Følelse er Kiemen, hvorfra Nationalfølelsen udgaar. En Lovprisning af vort eget, omend kun ringe i Sammenligning med den store Verden, har vi i Grundtvigs Sang: „Der er et Land“. Jyderne er noget for sig. Fra Jylland er udgaaet en Række Digttere, der efterhaanden har taget Glansen fra Øerne. Medens Sjællænderne af Naturen er

beskedne, er Jyderne modige, baade i „Nøj aa Nøj“, som Blicher siger. Ingen kan i Hjælp-somhed og Aabenhed maale sig med Sjællænderne.

Men det samme kommer hos Jyderne frem i sidste Øjeblik. Sønderjyderne kender vi mindre til, men vi ved, at der i dem er mere Styrke — ligesom i Rodstykket af et Træ — end i nogen anden. Man forstaar, at deres Nationalsang maa være „Vort Modersmaal er dejligt“. De besynger ikke som den øvrige Del Landets Naturskønhed, men hele Danmarks Pris i Skikkelsen af en skøn ung Kvinde, en Valkyrie, der værnes af en Skare danske Digttere.

Denne Sang viser Forskelligheden i den danske Folkelighed, og jo mere et Folk har deraf, jo rigere er det. Havet deler vort Land, men forbinder paa samme Tid de enkelte Dele med hinanden. Indenfor Politik findes den samme Firedeling, og dog, naar Faren staar for Døren, aabner vi for det inderste i os og staar sammen, hvad der viste sig saa skønt ved Genforeningen. De fire Nationaliteter indenfor Danmark trækker, ligesom Gefions Stude, hver paa sin Vjs, men lyder alle Gefion, vor fælles Moder.

Forstander D a m takkede Talerne for Foredragene.

„Der er et yndigt Land“.

Efter en Times Pavse aabnedes Mødet paany.

Da „Et jævnt og muntert, virksomt Liv paa Jord“ var sunget, talte

Pastor Hammer, Tølløse:

Jeg vil gerne samle Tankerne om Nutidens Arbejde. Den Sang, vi her sang, er kaldt Grundtvigs Pædagogik eller Grundtvigianernes Katekismus. Grundtvig skrev Sangen til sine Børn, men den er ogsaa rettet til hele det danske Folk.

Ved et godt og virksomt Liv paa Jord forstaas, at udover vor Gerning er kastet en saadan Forstaaelsens Glans, at vi kan tage den trofast og pligttopfyldende op. Der gives intet andet Adelsskab end det, som Arbejdet skaber. Gid der kunde komme et Digterkuld, der rigtig kunde løfte Folket op til Arbejde. Arbejdet adler ikke alene sin Udøver, det adler ogsaa Arbejdet selv — det løfter det op til Ære og Anseelse. I Hedenskabet var Arbejdet ringeagtet, Kristendommen har hævet det. Hvor Kristendommen forsvinder, synker Arbejdet ned til Trællegering.

Hvordan saa man for hundrede Aar siden paa Arbejdet i Marken? Det var foragtet — „den usselige Bonde“. Ham tog man ingen Hensyn til. Da skete der en folkelig Vækkelse, Digterne løftede Arbejdstanken. Nu er det fint at være Bonde. Saadan bør alt Arbejde blive fint. Tænk, om det blev fint at luge Roer og mælke, saa undgik man Strejker.

Men der er noget, der fædder Skuffelser, Kampe og Modgang,

derfor følger Grundtvig en tredje Betingelse til: med de dybe Længsler velbekendt!

Der er ingen, som ikke kender til Skuffelser, og alle føler vi os dybest inde skabt til Lykke. Der er i os en rugende Længsel — ikke mindst i den gudstomme Litteratur.

Mange vil kaldes Stedbørn, men dog er ikke én Sjæl Guds Stedbarn.

Skal noget løfte ud over Modgangen paa Jord, er det Evgighedshaabet.

Kan vi forene disse Grundtvigs tre Betingelser, faar vi noget af Kongeglansen over os.

Det vi mangler, er Villie til at blive karakterfaste Menesker, Menesker med Rygrad; og skal vi vinde frem til et lykkeligt Liv, skal vi opdrage denne Villie.

Vi er kommet fra Gud, tor igen at gaa til Gud. Derfor skal vi blive levendegjorte Guds Tanker, saa vi kan udfylde vor Plads.

For at dette skal lykkes, maa der først og fremmest være Moderkærlighed. Tænk paa Nutidens opløste Ægteskaber og uægte Børn — de er ikke uægte; det er Forældrene, der er uægte. Dernæst skal man være taknemmelig. Man ejer kun trygt og med Velsignelse, hvad man sér paa som Guds Gavel. Dette er Gruntanken i Øhlenschlägers „Aladdin“. Alt, hvad vi ejer, er i Guds Haand. Føler vi det, er der Tryghed over Sindet.

Vi ejer kun trygt vor Sundhed, vore Kræfter, naar vi føler dem som en Gave af Guds Haand.

Den, vi først har Grund til at sige Tak, er vor Moder. Men den dybeste Tak skylder vi Gud.

Vi fejrer i Dag Genforeningsdag. Alle danske Folk, hvad Partifarve, de end har, kan samles i Dag i Tak til Gud.

Guds Gaver og Menneskers Taknemlighed er de Frøknorn, hvoraf vor Kærlighed kan gro. Kærlighed avler Haab. Mon Sønderjyderne havde beværet deres Haab, hvis de ikke havde ejet den dybe danske Kærlighed. Kan vi blot lære at elske vort Land — Danmark er det vidunderligste paa Jord; Kærligheden gør Øjet klart for Skønhed.

Danmark, vor Moder, leve!!
Forstander Halsø bragte Pastor Hammer en Tak, hvortil Forsamlingen sluttede sig.

Forstanderen bragte Forsamlingen en frisk Hilsen fra Sønderjylland, hvorefter man sang: „Paa Sjølund's fagre Sletter“.

Derefter hævedes Mødet.

15.6.1922

Folkemødet i Mogenstrup Skov

begynder 5. Juni (2. Pinsedag), Kl. 2 1/2.
Foredrag af Højskoleforstanderne Joh. Borup, København,
Dalsgaard fra Sorø og Pastor Hammer, Tølløse.

Mødet paa Slotsruinen i Vordingborg

Valdemarsdagen den 15. Juni, Kl. 2, med Foredrag af Sønder-
jyden Nis Nissen, Censor P. A. Rosenberg og Pastor Kring
fra Stege.

Adgang til Møderne betales med 75 Øre.

Emil Dam. Meinertsen.

Næstved Tidende den 29.5.1922

Taler 1: Fhv. landdagsmand **Nis Nissen**,
Sønderjylland

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Samfund,_jura_og_politik/Myndigheder_og_politisk_styre/Politiker/Nis_Nissen

Taler 2: Censor **P. A. Rosenberg**, København

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kunst_og_kultur/Litteratur/Forfatter/P._A._Rosenberg

Taler 3: Pastor **Kring**, Stege

<http://www.dis-danmark.dk/forum/read.php?5,265118>

1387 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Næstved Tidende den 16.6.1922:

Mødet paa Vordingborg Slotsruin.

Det store Møde, der Valdemarsdagen afholdes paa Ruinerne, havde som sædvanlig samlet en stor Tilhørerskare, ca. 2000.

Som Talere var mødt Forfatteren P. A. Rosenberg, Sønderjyden Nis Nissen og Pastor Kring, Stege. Det var gode og vægtige Ord, der blev talt, og Lederen af Mødet, Provst Meinertsen, Mern, havde sikkert Ret i, at der havde været Kontakt mellem Tilhørere og Taler.

Efter at Sangen „Jeg elsker de grønne Lunde“ var afsunget, aabnedes Mødet af Provst Meinertsen, Mern, der bød Talere og Forsamling velkommen. Tal. mindede om den engelske Statsmand, Lord Salisburys Omtale af de smaa Staters triste Fremtidsudsigter og mindede om Lloyd Georges's varme Hjerte netop for de smaa Stater. Vi vil mødes i Ønsket om en lykkelig Fremtid for vort Land og vort Folk. Danmark og det danske Folk leve!

Censor P. A. Rosenberg:

Det er ikke saa længe siden, vi begyndte at feste for vort Flag, det Flag, hvortil der knytter sig saa mange Folkesagn. Hvorfor fejrer vi Flaget? Fordi det betegner vor Selvstændighed. Selvstændigheden er en Betingelse for vor Eksistensberettigelse. Dette at have noget særegent, at være en Personlighed, er at have en evig Sjæl. Resultatet af Verdenskrigen er det samme, som kommer til Orde i Goldschmidts „Arvingen“: Hvor hører du hjemme? Eller med andre Ord: Selvbestemmelsesretten. De store Digtere er Folkets Talerør, og først deri faar de Folket i Tale. Det er en stor Lykke for et Folk at have saadanne Mænd, hvori Folkets Aand afspejler sig. Vi skal ikke spørge, om vor Aand, vor Kultur er bedre end Tyskernes f. Eks., men om den er noget særegent. Vi er et ærligt Folk, der vil Ret og Skel til alle Sider, noget i Retning af Holger Dan-

sket. Dette er ikke altid klogt, men trods det føler vi, at vi deri handler i Overensstemmelse med vor Natur, vort Folkeinstinkt. Aladdin er i Kraft af sin sunde og ærlige Natur lykkelig og fortjener i fuldt Maal Lykken. Nu reddin fortjener ikke Lampen, da han er listig og onskabsfuld. Man siger om Danmark, at det har Lykken med sig. Vor Lykke med Sønderjyllands Tilbagevenden er ikke et Træf, det er en Opfyldelse af vor Ret, noget, vi havde Krav paa og kæmpet for. Det hører med til vor Særegenhed at se sundt og praktisk. Dette særegne maa vi udvikle, derved udfylder vi vor Plads og gør vort Flag Ære. Vi er ikke meget flittige, det er vor Svaghed, og arbejder Danskerne energisk, er det med den Bagtanke, at man derigenm skal slippe for Arbejdes Resten af Livet. Vi har naaet Kampens Maal: Sønderjylland vundet, men derfor maa vi ikke slaa os til Ro og nyde Hvilen. Danmark er det Land, der procentvis har de fleste Selvmord. Grunden hertil er den danske Magelighed og Mangel paa Forstaaelse af Livets Værdi. Men igenem Selvmord forraader man baade sig selv og sit Flag. Der-

for maa det indskærpes de unge, at Selvmord ikke er et Udslag af Beskedenhed, men af en uforskammet Fordringsfuldhed. Vi er slemme til at rakke hinanden ned. Lad Flaget med Blodets Fane mane os til at leve og ikke som Holger Danske nøjes med at leve op i Nødsstunden. Taleren sluttede med et smukt Træk fra Kri-gen 64 om dansk Trofasthed mod Fanen. Dannebrog leve! (Stærke Handklap.)

„Hil dig vor Fane.“

**Fhv. Landdagsmand, Gaardejer
Nis Nissen:**

I over 700 Aar har Flaget vajet over os i Opgangstider og Nedgangstider. Den Tid, da vi havde Medbør, staar saa glimrende for os, og dog er det et Spørgsmaal, hvilken Tid er rigest: Medgangens eller Modgangens. Vi har erfaret, at naar det saa mørkt ud, fik vi en Udholdenhed, der frelste fra Skibbrud. Under Lykken lægges ofte Spiren til et Nederlag. Tyskerne viste under Modgangen et udmærket Sammenhold, medens det under Bismarck fik et Overmod, der fik sin Straf. Ogsaa vi kender til at blive overmodige, vi husker Aanden fra 48 og den deraf følgende Ulykke. Vi er igen inde i Medgangens Tid, Genforeningen er en Kendsgerning, og vi bør da lære af Historien for ikke at gøre Fortidens Fejl om igen. Tør vi haabe, at den Lykke er varig? Jeg tror det, og af flere Grunde. Den Grænse, vi fik, var den bedste efter Forholdene. Det vilde næppe været en Lykke, om Dannevirke igen var blevet Grænsen. Her er Grænsen nemlig sat af Folket, og man vil i Fremtiden næppe komme udenom, selv om visse Kredse baade syd og nord for Grænsen er util-

fredse. De utilfredse tyske Røster skal man ikke overvurdere, thi Tiden er i Øjeblikket i Tyskland den Brydning mellem de forskellige Kræfter, og den Bevægelse, der kræver Nationernes Ret, er sikkert den stærkeste. Tal. henviste i den Forbindelse til Behandlingen af Traktaten i den tyske Rigsdag og saa deri et Varsel om et andet Sindelag. Danmarks Maadehold har vakt Opsigt langt ud over Danmarks Grænser. Det er da ogsaa en Betingelse for et frugtbart Liv indenfor et Grænsefolk. Kampen har kun Værdi, naar den har et Maal. Tænk paa de Sjælekvaler, som de hjemløse var Genstand for, eller Kampen om Skolen. Derfor er vi ikke tjent med at blive en Kastebold. Det har været svært for danske Embedsmænd at administrere Landet af forskellige Grunde, men det er gaaet overraskende godt og til jævn Tilfredshed paa begge Sider. Der har været Tale om Udvisninger og andet, men bagefter viste det sig, at Angrebene ikke kunde opretholdes. Denne Sammensmeltning betragter jeg som et Varsel om en lykkelig Fremtid. Tyskerne har faaet Ret til tysk Undervisning og derved mistet enhver Grund til Misfornøjelse. Den danske Kultur med de fri Forhold skal nok overvinde Gnidningerne, saa man tør haabe om et fremtidigt godt Forhold mellem de 2 Nabofolk. Jeg vil ønske, at Genforeningen ved Siden af den Lykke, den ellers har bragt, vil bringe os et godt Naboforhold mod

Syd og derigennem skabe Lykke til andre Sider, og at det danske Maadehold maa staa som Forbillede for andre Folk. Vort Folk har deri sin Mission ude i Verden. Det er mit Haab, at den ny Grænse maa blive til Lykke for hele det danske Folk. Et Leve for det danske Folk, saa langt det danske Sprog tales!

(Fra Forsamlingen: Et Leve for Forposterne syd for den ny Grænse!)

„Paa Sjølund's fagre Sletter.“

— — —
Provst Meinertsen takkede de to Talere, der havde god Jordbund i Forsamlingen.

• • •
Efter en Times Pavse fortsattes Mødet.

Pastor Kring, Stege,

indledede med Chr. Richardts Sang „Venner, se paa Danmarks Kort“. Navnet Valdemar betyder Udvidelse af Danmark, og for de to første Valdemarer er St. Vitusdagen saa betydningsfuld. Før Verdenskrigen holdt Sønderjyderne Aarsmøde i Haderslev samme Dag, og hvor H. P. Hanssen mindede den tyske Ørn om, at den ikke i Længden vilde kunne fastholde et Land, der havde tilhørt en anden Nation gennem Tusinde Aar. Samtidig søgte Tyskerne at vække Stemning hos de unge for en kommende Krig. Siden da er Statsgrænsen lagt for vort Land. Men Folkegrænsen er ikke lagt, den er bevægelig. Vi maa sætte Kræfter ind paa en Forskydning af denne Grænse, ikke Statsgrænsen. Men dertil behøves et Arbejde i Lighed med det Arbejde, som vore Fædre har gjort ved den danske Jord, Slægt efter Slægt. Et Arbejde, der gaar ud paa at gøre Muldet mere givtig og skaffe Plads for flere selvstændige Hjem. Men her er 8 Timers Arbejdsdag ikke nok. Enhver, der deltager i Arbejdet paa at skabe flere Hjem, bidrager til at gøre Danmark større. Blandt de mange Mænd, der har bidraget hertil, kan man nævne Finsen, Valdemar Poulsen og Etatsraad H. N. Andersen, Danmarks største Søn i Nutiden. Forøvrigt er enhver, der ser Idealet bag sit Virke, med at skyde Folkegrænsen ud. Den danske Salmebog,

Danmarks bedste Bog, skaber Muld, Hjertemuld, overalt i Kirke, Hjem og Skole, hvor denne elskes. Paa Island afsluttedes i 1918 Striden om Landets Stilling, altsaa før Præsident Wilson proklamerede Tanken om Folkenes Selvbestemmelsesret. En anden Tildragelse, der skaber Glans over Danmarks Navn, er dets Stilling til det tyske Mindretal, hvorom den danske Delegation kunde afgive en opsigtvækkende Erklæring i Paris. H. P. Hanssen kunde med Stolthed pege paa, at tyske Myndigheder ikke havde haft Grund til at klage over Danskernes Mangel paa Lovlydighed. Et saadant Træk hører med til det Arbejde, der gaar ud paa at gøre Landet større. De økonomiske Sammenslutninger har haft stor Betydning i samme Retning, og det er meget rigtigt, at man jubilerer i Anledning af deres Oprettelse, men det er ikke nok at se tilbage, at hædre vore Minder, vi maa selv kunne sætte noget i Gang, have Initiativet. Det var der i de 50 Aar efter 1864. Kunde vi saa have lyttet til Tidens Krav, finde paa det og sætte noget i Gang. Holbergs „Jeppe“

er en Mand, man kan lære af. Han skal efter Sigende være Oldefader for store Dele af det danske Folk. Han var usikker i at hitte paa og gennemføre, og vi har vort Folks Nationalfejl, selv om vi søger at undskylde denne Fejl paa samme Maade som Jeppe. Hvordan skal da Ungdommen oplæres til at lytte til Tidens Puls? Hvad er Grunden til, at vore Forfædre forstod Kunsten, ligesom de Mænd, jeg nævnede? Alle Folkets Førere, Initiativets Mænd (Lloyd George, Briand, J. C. Christensen) er kommen fra afsides Egne og fra stille Hjem med Guds frygt, Arbejdsmod og Kærlighed. Kun i saadan Luft udvikles denne Initiativets Evne, Mod til at kunne begynde og fuldføre et Arbejde. Der er en vis Forbindelse mellem den aandelige Tilstand i vort Folk og vore Kongers Valgsprog. Saa længe det hed „Guds frygt“, blomstrede Initiativet, senere forsvinder det Ord helt af Valgsprogene, og dermed ogsaa Initiativet. Folket er blevet en ægte Jappes Skikkelse. Vor hæderskronede Absalon glemte aldrig sit Hjem, sin Fader eller sin Moder. Her var der Fristed for Danefromhed og et Værksted for Danesager. Valdemarsdagen betegner Begyndelsen til de to Ting. Derfor maa Ungdommen opdrages i Hjem, hvor Guds frygt og Arbejde er til Huse. Give Gud, at der maa blive mange saadanne Fristeder, Hjem, hvor vi kan øge Danmarks Muld, skyde Grænsen længere ud! (Stærke Haandklap.)

„Et jævnt og muntert, virksomt Liv.“

— — —
Provst Meinersten afsluttede derpaa Mødet med at takke Taleren. Vi vil gøre, som det hedder, drikke af Kilden og derpaa løfte vort Hoved og ønske, at vi maa styrke Initiativet.

Sluttelig sang man „Alt staar i Guds Faderhaand“.

15.6.1923

Folkemødet i Mogenstrup Skov

den 5. Juni begynder Kl. 2 1/2 med Taler af Pastor Hammer fra Tølløse, Censor P. A. Rosenberg og Sønderjyden, Landstingsmand Jepsen Christensen.

Ved Folkemødet paa Vordingborg Slotsruin

Valdemarsdagen den 15. Juni, Kl. 3, taler Forstander Monrad, Ryslinge, Dr. L. Moltesen og Provst Hansen, St. Fuglede. Adgangstegn: 75 Øre.

Paa Indbydernes Vegne:

Emil Dam. Meinertsen.

Næstved Tidende den 30.5.1923

Valdemarsmødet paa Vordingborg Slotsruin

afholdes paa Fredag, den 15. ds., Kl. 3. Talere: Folketingsmand, Dr. Moltesen, Forstander Monrad, Ryslinge, og Provst Hansen, Fuglede.

Folkemødeforeningen for Sydsjælland.

Næstved Tidende den 13.6.1923

Taler 1: Forstander **Jørgen Herman Monrad**, Ryslinge højskole
http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Pr%C3%A6st/J.H._Monrad

Taler 2: Dr.phil. **L. Moltesen**, Frederiksberg
http://da.wikipedia.org/wiki/Laust_Moltesen

Taler 3: Provst **Hansen**, Store Fuglede

671 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Laust Moltesen

Næstved Tidende den 16.6.1923:

Folkemødet i Vordingborg.

Til Trods for det daarlige Vejr havde der til det aarlige Møde i Vordingborg indfundet sig en talrig Tilhørerskare, ca. 600, der med Interesse paahørte dem, der i Aar førte Ordet, Provst Hansen, St.Fuglede, Folketingsm. Dr.phil. Moltesen og Højskoleforstander Monrad, Ryslinge.

Mødet holdtes af Hensyn til det ustadige Vejr i Hotel Tanges Sal.

Provst Meinertsen. Mern. bød velkommen til de mange, der trods Vejret var kommet til Stede, og betonedede, med hvilken Ret man feirede Valdemarsdagen, navnlig da i aandelig Henseende. Vi vil ønske, at Mødet vil bringe et Pust fra Danmarks Storhedstid.

Efter at L. C. Nielsens Sang »Vort Hjem, du danske Jord« var sunget, talte

Folketingsmand, Dr. phil. Moltesen:

Det er vanskeligt i dette Sommevejr at finde den rette Festtone paa denne Danmarks Festsdag. Og hvad der gælder med Hensyn til Vejret, gælder ogsaa med Hensyn til Danmarks indre Forhold, vore økonomiske Forhold og vor Anseelse overfor Udlandet.

Vi feirer Dagen, fordi den betegner en Samling af dansktaledede Lande, nemlig Sønderjylland, der jo altid havde været dansk, men nu kom ind under dansk Styre. Det ser mørkt ud herhjemme, men vi ved da ogsaa, at efter Regn kommer Sol. Derfor var Solens Tegn, Korset, ogsaa helligt, selv i Oldtiden og længere ned i Midaldderen. Valdemarerne betegner Mænd, der førte Folket fra en bitter Langfredag til en herlig Paaskemorgen. I Virkeligheden burde det være Absalon, der fejredes, fordi det var ham, der stod bagved og ledede. Det var Valdemars Storhed, at han forstod at lade sig lede.

Valdemar Sejr var født til Lykke, indtil han blev svimmel, og alt mislykkedes. Han krænkede Livslovene, og Straffen herfor, da han blev taget til Fange, var i og for sig ikke uretfærdig. Da han kom ud af Fangenskab, var det Bisp Gunner i Viborg, der skabte nyt Liv, og hvis Værk var Danehoffet her i Vordingborg, hvor der af de gamle Overleveringer skabtes en Lovbog, der endnu kunde staa som Monster, Jydske Lov. Paa Grund af Sjællændernes Modstand blev den ikke fælles for alle Døner, og en fælles Lovgivning for alle disse fik vi først med Christian den Femtes Danske Lov. Men da var Sønderjyderne ikke med og kom det først i 1920.

Det er Valdemarstidens lysende Mærke, som vi nu arbejder paa at virkeliggøre gennem Folkens Forbund. Det er de smaa, lidende Folks Drømme, som nu alle Statsmændene Verden over arbejder for, Broderforbundet. De smaa Nationer har derved faaet en Anseelse som aldrig før, fordi de har Fremtiden. Det meste af Versillestraktaten vil forsvinde, men et vil forblive: Selvbestemmelsesretten. T v a n g er altid forkastelig, statsligt og folkeligt, hvad Rusland og Ruhr afgiver et slaaende Bevis for. Aanden og Tonen i Folkens Forbund er den samme som i Jydske Lov, nemlig Rette-ten. Alt tyder paa, at Betingelserne for Virkeliggørelsen heraf er lysere, idet vi under Krigen lærte at se vor Afhængighed af andre. Vi føler — i Kraft af de hurtige Meddelelsesmidler — vor Samfølelse med den øvrige Verden. Derfor har Menneskeslægtens store Drøm aldrig haft saa gyldne Kaar. Vi staar overfor et Samlingsarbejde mellem Nationerne ligesom Samlingen af Danmark, og sker Samlingen ikke, trækker vi hinanden til Bunds alle. Til en Samling skal der god Vilje mellem Folkene ligesom den gode Vilje mellem Danerne. Den aandelige Side lettes betydeligt, naar Rødderne bundes i det økonomiske. Vi maa derfor hjælpe os selv ved at støtte dansk Arbejde, hvorved vi tillige fremmer den internationale Samling. Det bedste Middel til at hæve vor Krone i direkte og indirekte Betydning er derfor, at baade du og jeg gør dansk Arbejde!

»Jeg vil værge mit Land.«

Provst Hansen, Fuglede:

Alle nogenlunde tænkende Mennesker kan se, at Verden er syg, og alle retsindige Mennesker kan enes i, at Sygdommen maa hel-

bredes, fordi vi alle lider, naar Verdenslegemet lider. Men om Lægemidlet er der Uenighed, fordi alle ikke ser ens paa Sygdommens Karakter og Natur. Derfor bliver Diagnoserne forskellige. Nogle betegner Sygdommen som udvortes, andre som indvortes af Karakter, og begge kan have Ret, fordi den sidste ofte virker paa den første.

Vel er Verdensbranden slukket, men den ulmer endnu. Nationerne har nok givet hinanden Haanden, men har med den anden grebet sin Modstander om Struben. Dette gælder ogsaa indenfor Samfundslagene. Verden ligger i Ruiner og rummer de største Meningsløsheder. Mange sukker under Slægtens Brøde. Dette gælder ogsaa moralsk set. Mange Navne, der stod højt, næves nu i Forbindelse med de laveste Kæltringer. Bedragerier og Svindlerier floerer, og vort Lands Tugthuse er fyldte til sidste Plads.

Skønt andre indrømmer den udvortes Karakter af denne Sygdom, mener de dog at have fundet en indre Grund, nemlig Egoisme. Den ene vil sætte sin Fod paa den andens Nakke, og man vil mene, at hvis den ikke var, vilde den ene ikke tvinge og drille den anden, men tjene ham. Forholdet mellem Samfundslagene skal ikke være en Mekanisme, men en Organisme. Vi er blevet mekaniserede og gjort siælsløse, idet andres Ulykke ikke rører os, men ofte vækker Skadefryd. Samfundsbygningen er flot nok, men mangler Bæreevne, fordi Egoismen har udbulet hele Bygningen og kun ladet en vdre Skæl tilbage.

Vi har aldrig været saa fremmede for hinanden, vi er humaniserede, men har mistet Hjerteløbet for hinanden. Egoismen ligger bagved alle Kæltringestrager og hvad der i snæver Forstand betegnes som Umoral. Man har udvortes Midler til farlige Sygdomme, ogsaa indenfor Samfundssygdommen: Oplysning, Kultur i Form af Silkestrømper, Biler osv. Men man glemmer, at det kun er til udvortes Brug og ingenlunde helbreder den indre. Ægypterne smurte med udvortes Salve, Kultur, men Sygdommen slog ind, og de døde. Det samme gjaldt Babylon og Grækerne, men det gælder ogsaa os. Vi kom til at se bedre ud, men Sygdommen lever indtil. Europa er i Fare for, at Historiens Dom kan gentages.

Andre vil anvende et indre Lægemiddel, noget udenfor Slægten selv. Man tror med Münchenhausen at kunne hjælpe sig selv op af Moradset ved et kraftigt Tag i egen Haartop.

I hvert Menneske og Folk er der to Kræfter, en, der drager opad, og en, der drager nedad. Den første maa være ovenfor. Den vdre Kultur har sin Berettigelse, naar den bæres af en Traad ovenfra. Derfor maa Lægemidlet komme ovenfra, fra ham, der har aabnbaret Midlet: O p o f r e l s e.

Sygdommen er Slægtens Frø-fald fra Gud, og Midlet mod Sygdommen er Tilbagevenden til ham. Kristendommen er den største samfundsdannende og samfundsbevarende Kraft, fordi den ikke spørger om Nationalitet eller Stilling. Den sætter paa sit Program: Du skal ikke alene elske din Næste, men din Fiende. Beviset for Rigtigheden har vi i hans Menighed.

Vi kan helbredes, ikke med Salve til udvortes Brug, men med Kristendommen.

Taleren sluttede med ualer aandeløs Stilhed at gøre Kaalunds Ord i det herlige Digt til Schandorph til sine:

Nuvel, saa maa det ud:

Jeg tror paa Frihedens Sejr, men gennem Gud,
paa den største, som vandtes, gennem Tornekronen,

paa de 10 Mose-Bud,
paa ham, som ene kan hele denne Verdens dybe Brud:

Den almægtige Gud!

Efter en Pause paa tre Kvarter fortsattes Mødet med Foredrag af Forstander Monrad, Rvslinge.

»Hil dig, vor Fane.«

Højskoleforstander, cand. teol. Monrad, Rvslinge:

Troels Lund har engang sammenlignet Folkelivet, Menneskelivet med et Stykke Klæde. De Traade, der gaar paa langs, er Mindets, de, der gaar paa tværs, Samtidighedens. Tidligere saa man Livet i smaa Billeder, men ved forrige Aarhundredes Begyndelse forsøgte man ogsaa at se Li-

vet i dets Sammenhæng og at komme bort fra Nationalhad og Hegn, der har spærret det ene Folk fra det andet. I Kraft heraf opstaaer Begrebet Landsmandskab, der betegner et videre Begreb end Fagfællig. Man forstod, at den religiøse Evne er noget andet og mere end et Anlægsfag, et Anlæg for det religiøse, at den er noget, der kan modtages af alle, noget for hele Folket.

Der er i vor Tid en Stræben efter Fællesskab. Et af Udslagene er Samtidighed, dette at følge med Tiden. Hvis et Menneske kun følger med paa den Maade, at det tilegner sig de nyeste Meninger, saa skyldes det Tomhed.

Et andet Udslag er at være oppe i Tiden, være med i Begivenhederne og snuse til alle Berømt-heder. Dette Udslag kan skyldes historisk Sans eller kanske blive det. I Samtidigheden kan der undertiden ligge noget i Retning af Snobberi for Ungdommen, der be-fandt sig i Fortroppen. Sammenhæng maa der være i historisk Udvikling. Grundtvig brugte sin historiske Sans til at forstaa sin Samtid. Hertil hører Forstaaelsen af Samtiden. Tyskerne fik deres Forspring i Kraft heraf, og det samme har enhver Soldat erfaret. Dette at gaa i Følge med andre kan overvinde megen Modgang. Vandringer til Døden har endog for mange været en Leg, naar det skete i Følge. Industrialismen er et Spørgsmaal om Samvittig-hed.

I Fabrikken maa den enkelte passe Tempoet og dette tager Arbejderen med ind i sin Fagfor-ening. Han ved at han sammen med sine Fæller er en Magt. Vi føler ogsaa Betydningen af at løfte i Flok, men undervurderer ikke Faren, der ligger herved: at ud-marve os, aandeligt talt. Jævn-sides med Sansen for Samtidig-

hed i det materielle gaar ogsaa Sansen for Samhørigheden indenfor det aandelige. Kirken bl. a. Da den største protestantiske Magt, Prøisen, laa slagen efter Krigen, søgte Protestanterne efter Indskydelse af Sverrigs Erke-biskop at danne en Enhedsfront. Organisation i aandelige Spørgsmaal afleder let Betydningen fra det egentlige, den rette Samhørighed. Nogle vil mene, at Grænse-spørgsmaalene indenfor Kirke-livet skal tages op til Drøftelse, og glemmer derved Menneskets Stilling til sin Synd.

Naar derfor Mennesket spørger: Hvordan skal jeg komme i personligt Forhold til Gud i Jesus Kristus, saa lyder ofte Svaret: Læs Bibelen, og op af Bogens Blade vil der løfte sig et herligt Billede af Jesus Kristus. Jeg søger ikke et personligt Forhold til et Billede, men den personlige Jesus Kristus. Angrebet paa Bibelen kommer fra Historikeren og Sprogforskeren. Derfor vil Billedet af Jesus rette sig efter disses sidste Resultater. Vil man derfor i personligt Forhold til Kristus, skal man næppe gaa den Vej.

Søren Kierkegaard vilde anvisé Lidelsens Vej, thi denne Vej er Samvittighedens. Nei, vi skal hverken finde Kristus i en Bog eller Lidelse, hvor noget ægte menneskeligt lægges øde, men i den levende Menighed, gennem Dødb og Nadver.

Vi lever i en Tid, hvor der er sat Skodder mellem Klasser, men hvor der ogsaa er Trang til Samfølelse, og denne skulde aller-mindst mangle indenfor vor Herres Menighed.

Provst Meinertsen sluttede med en Tak til Talerne og udtalte Haabet om et godt Udbytte af Dagen. Og man sang: »Deilig er Jorden.«

15.6.1924

Folkemødet i Mogenstrup

begynder den 5. Juni, Kl. 2 1/2, med Taler af Forstanderne H. Begtrup og S. Kvaale fra Norge samt Pastor N. A. Jensen fra Møgeltonder.

Folkemødet paa Vordingborg Slotsplads

den 15. Juni (Valdemarsdagen) begynder Kl. 3.
Foredrag af Forstanderne Grosen, Vallekilde, og R. Nielsen, Særslev, samt Pastor Fog Petersen, Vaalse.
Adgang betales med 75 Øre.

P. I. V.

Emil Dam. Meinertsen.

Næstved Tidende den 30.5.1924

Næstved Tidende den 16.6.1924:

Valdemarsmødet paa Vordingborg Slotsruin.

Ca. 1000 Mennesker overværede det interessante Møde.

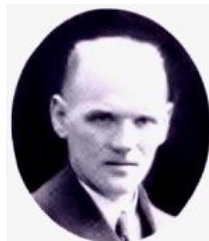
Taler 1: Forstander **Uffe Grosen**, Vallekilde højskole

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Uffe_Grosen

Taler 2: Forstander **Rasmus Nielsen**, Særslev højskole

Taler 3: Pastor **Fog-Petersen**, Vaalse

1162 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Uffe Grosen,
Højskoleforstander

Rasmus Nielsen

Vordingborg.
Søndagen gav ikke straalende Solskin, men det var ret varmt, og udover et Par spredte Regndraaber bød Dagen paa tørt Vejr.
Paa Slotsruinen var der ved Alleen smukt pyntet med Flag, og en Del Handlende havde slaaet deres Forfriskningstelte op her. Selve „Saras Have“, som Folket har døbt denne skønne Plet paa Ruinen, var smukt pyntet, og rundt om Talerstolen var rejst Bænke, der kunde rumme 5—600 Mennesker. Der var ved de to Eftermiddagsforedrag samlet ca. 800 Mennesker, men om Aftenen var der ca. 1000 Mennesker.

De interessante Foredrag paa-hørtes med den største Interesse af den talrige Tilhørerkreds, der fejrede den nationale Festdag paa de historiske Ruiners Slotsplads. Tilhørerkredsen bestod hovedsagelig af Landboere, der selvfølgelig benyttede Lejligheden til at tage den stolte Ruin i nærmere Øjesyn. Museet havde stort Besøg, og det samme havde den historiske Have, der i denne Tid fremtræder i sin sjældne Skønhed.

Ved Mødet bød Højskoleforstander Dam, Brøderup, velkommen og udtalte en Tak for, at man havde faaet Lov at holde Mødet paa denne historiske Plet. Den første Taler,

Højskoleforstander Grosen, Vallekilde,

gik ud fra Grundtvigs mærkelige Digt „Ravnegjaller“, der betegnede Danmark som det lille Lykkens Land. Grundtvig siger her, at i Løbet af en Menneskealder og en halv skulde Danmark blive et Lykkens Land, men det var ikke helt gaaet i Opfyldelse. Dog hører vi, hvorledes fremmede fra alle Lande, der har gæstet vort Land for at studere Landbrugsforhold eller vore Folkehøjskoler, taler saa rosende om det lille Danmark, at vi næsten maa blues. Der var det særegne ved Danmark, at her var Aandslivet ogsaa for den jævne Mand. Vi er langt mere befriet for Klassebevidsthedens Uhygge end andre Lande. Danmarks største Mænd regner sig ikke for at være store til at færdes blandt jævne Mænd. Hos os findes en stærk Trang til Retfærdighed, dog ikke saaledes, at Danmark i saa høj Grad er Rettens Land.

Man kan sammenligne Forholdene i Danmark med et rullende Fortov, der førte Folket med sig, mens de, der gik mod Fortovet (Udviklingen) ikke kom af Stedet. Der ligger her en stor Opgave for de unge: at søge, hvad Retfærd er. Der er noget stort og opløftende ved de Mennesker, der søger at øve Ret til alle Sider. De unge skulde ikke lade sig lede, men selv finde Vej.

Et Aandsliv af tredje Rang maa ikke kunne tilfredsstillende os jævne Danskere. Vi skal ikke være bange for at give os i Kast med den højeste Digtning. Der er mange Folkeviser og Salmer, som fremtræder i en jævn Form, men dog rummer det aller dybeste.

Det samme gælder Musikken.

Vor største Ulykke er den Tomhed og Fattigdom paa aandeligt Liv, som enhver ærlig Mand føler. De politiske Ungdomsforeninger og de religiøse Proselytmagere faar i en altfor tidlig Alder Ungdommen til at tage Standpunkt saaledes, at samme Ungdom Resten af Livet vandrer med Skyklapper paa.

I ethvert Menneske bor imidlertid Længslen efter det højeste Aandsliv. Naar blot Lysten til at deltage i Aandslivet er Grundpælen i ethvert Menneskes Liv, saa vilde de fremmede faa Ret, naar de kaldte Danmark et Lykkens Land, for Aandslivet var det virkelige Liv.

Højskoleforstander Rs. Nielsen, Særslev,

tog sit Udgangspunkt fra Folkevisen, hvori der forekommer den

Vending: „Se dig ud, Svend Vonved“.

Der er mange Mennesker, der nu om Stunder ser ud i den store Verden, men jeg maa sige: se indad, se paa vort eget Samfund. Al Kraft og Liv kommer fra Lyset, og vi Mennesker skal ikke fordybe os i Mørket og Elendigheden. Lad os se opad, op i Lyset, dér henter vi Kraften. Der er skønt alle Vegne i vort Land, og der er saa meget skønt i Livet, lad os glæde os over det.

Tal. gik derefter over til en Omtale af det nordlige Fyn, hvor Sørslev ligger. Heldigvis havde Turisterne med Rygsækken paa Nakken og „Forviklingerne“ om Benene endnu ikke opdaget det smukke Nordfyn, hvor Sletteboerne levede deres aandelige Liv. Tidligere havde det været smaat bevendt med det aandelige Liv paa Nordfyn; Præsten P. J. Jørsensens, Aaby, havde ikke hjulpet Befolkningen fremad i saa Henseende. Tal. gav et Par muntre Historier om samme lidet værdige Præst.

Knud Jensen havde sammen med Klaus Berntsen højnet Aandslivet paa Nordfyn ved Opførelsen af Sørslev Højskole. Kl. Berntsen brød Isen. Tal. kom her ind paa en Omtale af Kl. Berntsen, en Omtale, der formede sig som en uforbeholden Hyldest.

Tal. sluttede med at sige, at man skulde se, hvad lyst og godt, der var groet frem i vort eget Land, og hvad dygtigt og godt, der var udrettet. (Haandklap.)

Højskoleforstander D a m rettede en Tak til de to Foredragsholdere, hvorefter der holdtes en Times Pavse.

Ved Mødets Genoptagelse bød Seminarieforstander H a l s e velkommen. Derefter talte

Pastor Fog-Petersen, Vaalse,

der fremhævede, at man var samlede her til dette Møde for at styrke Fællesfølelsen, Danskhedsfølelsen.

Tal. kom derefter ind paa en Omtale af Skjalm Hvides Søn Absalon, der ikke alene var en stor Politiker og Krieger, men ogsaa en stor Kirkefyrste, og han var den første, der vakte den danske Fællesfølelse. Efter den Tid vokser Danskfølelsen; men eksisterer den endnu? Ja, den eksisterer. Naar Mørket er tættest, og man søger sine Venners Hænder, og naar Solen atter skinner, saa vaagner den nationale Følelse, Danskfølelsen, og Folket saar enigt i Sejr som Nederlag.

Hr. Fog-Petersen omtalte Nationalfølelsen i 48 og 64 og Genrejsningsarbejdet efter Krigen og citerede forskellige Digte til Belysning heraf.

I Januar 1919 ved Mødet paa Askov Højskole, hvor man drøftede Genforeningen med Sønderjylland, mærkede man atter den danske Fællesfølelse.

De to største nationale Vække-re, vi har haft: Absalon og Grundtvig, var begge Kirkens Mænd, de var i en højere Tjeneste.

Nu har Folket faaet kirkeligt Selvstyre; nu har vi noget at kæmpe for. Det var Absalon, der byggede Kirketaarnet og fik Folket til at vende Blikket opad.

Vi vil alle forenes i en Tak til ham, der har givet os Livet og Lyset, og vi vil love hinanden at fylde vor Plads og hjælpe Ungdommen til at forstaa den store Glæde, der er ved at være dansk.

*

Seminarieforstander H a l s e: Det er ejendommeligt for os Mennesker, der lever i et Samfund, at fremhæve det, der skiller, f. Eks. Samfundsspørgsmaal, nationale og religiøse Spørgsmaal. Vi trænger alle til at faa understrøget, at det, vi er fælles om, er af Hundrede Gange større Værdi end det, der skiller. Vi er tilbøjelige til at glemme det, der binder os sammen, derfor holder vi Fæst for at understrege, at vi er fælles om alt det gode. Talerne i Dag har vist os, hvor stor Betydning Fællesskabet har.

Hermed en Tak til Talerne og en Tak til den store Forsamling, som Tal. haabede ogsaa i Fremtiden vilde give Møde. Et Leve for

vort elskede Fædreland. Danmark leve. (Hurra!)

Derefter sang Forsamlingen staaende „Der er et yndigt Land“, og dermed var det nationale Møde til Ende.

15.6.1925

Folkemødet i Mogenstrup

den 5. Juni begynder Kl. 2 $\frac{1}{2}$. Pastor Jersin og Forstanderne J. Rosenkjær, Roskilde og Fr. Nørgaard, Antvorskov, taler.

Folkemødet i Vordingborg

Valdemarsdagen den 15. Juni begynder Kl. 3. Forstander Vedel, Krabbesholm, Pastor Jersin og fhv. Kirkeminister Pastor Povlsen taler.
Adgang til hver af Møderne 75 Øre.

Paa Indbydernes Vegne:

Emil Dam. **Meinertsen.**

Næstved Tidende den 30.5.1925

Næstved Tidende den 16.6.1925:

Valdemarsmødet paa Vordingborg Slotsruin.

Stor Tilslutning. — 3 gode Taler. — Smuk Feststemning.

Vordingborg.

Valdemarsmødet er som alle Fri-luftsmøder stærkt afhængigt af Vejret. Naar Valdemarsmødet — den aarligt tilbagevendende nationale Festdag paa den smukke, gamle Slotsplads — i Gaar fik det mest velykkede Forløb, man kunde ønske, var det gode Vejr en væsentlig Hjælp hertil. Vel var det ikke typisk Sommervarme, Dagen bød paa, men Himlen var høj og vidunderlig blaa, og Solen skinnede dejligt ned paa en festsmykket By og Mængder af festsmykkede Mennesker. Luften var lidt kølig, men vi maa ikke være utaknemlige, vi kan ikke faa baade i Pose og Sæk.

Allerede fra Morgenstunden var Flagalleen rejst, og de mange smukke, kommunale Flag, der var suppleret med en Mængde private, bølgede for Sommervinden, saa det var en Fryd for Øjet og et typisk Billede for Dagen, Flagdagen. Ogsaa set oppe fra Luften var Synet af vidunderlig Skønhed, og en af Ruteflyverne kunde da heller ikke modstaa Fristelsen til at slaa nogle meget nærgaaende Sving hen over de smaa venlige Tage.

Oppe fra Ruinerne lyste Flagene smukt mod de grønne Træer, og paa selve Festpladsen — Slotspladsen eller „Saras Hava“, som den hedder i daglig Tale — knaldede Flagene ogsaa i den friske Brise. Der var paa Festpladsen rejst en smukt pyntet Talerstol og udenom denne Siddepladser til 5—600 Mennesker. Ved Eftermiddagsforedragene var der samlet ca. 800 Mennesker, og ved Aftenmødet var Tilslutningen endnu større.

Før og efter Talerne musicerede Christoffersens Orkester.

Mødet indledes med Sangen „Rosen blusser alt i Danas Haver“.

Herefter bød Provst Meinertsen, Mern, velkommen, idet han udtalte, at denne vort Flags Mindedag var fælles for os alle, og vi henede havde frem for andre det, at vi kunde samles i Valdemarernes gamle By. Her kunde vi rigtig mindes den første Valdemar, der med sin Sejr paa Rygen var med at sætte Hegn om Danmark, saa dansk Mand og Kvinde kunde leve i Fred. Vi vilde her mindes St. Vitusdag, den 15. Juni 1219, da vi i Estland fik vort smukke, gamle Flag. Danmarks Stortid knyttede sig til de to Valdemarer, og dem vilde vi mindes samtidig med, at vi mindedes vort gamle Flag. Tal. udtalte sluttelig Håbet om, at denne Dag maatte virke styrkende for de aandelige Værdier, som danske Mænd og Kvinder lever paa.

Efter Aakjærs smukke Sang „Som dybest Brønd gi'r altid klarrest Vand“ fik

Taler 1: Forstander **Anders Vedel**, Krabbesholm højskole

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Uddannelse_og_undervisning/H%C3%B8jskoleforstander/Anders_Vedel

Taler 2: Pastor **Jersin**, Herlufmagle

<http://www.>

Taler 3: Fhv. kirkeminister, pastor **Thorvald Valdemar Povlsen**,

http://www.denstoredanske.dk/Dansk_Biografisk_Leksikon/Kirke_og_tro/Pr%C3%A6st/Thorvald_Povlsen

903 betalende voksne deltagere a' 0,75 kr.

Anders Vedel

Thorvald Povlsen

Højskoleforstander A. Vedel, Krabbesholm,

Ordet. Hr. Vedel begyndte med en Omtale af vort Flag, der ikke alene rummede Minder, men ogsaa førte en Tale. Det var ikke alene et Kamptegn, men ogsaa et Fredstegn, et Tegn paa det opbyggende Arbejde.

„Med Lov skal Land bygges“, havde Valdemar Sejr sagt, og det var rigtigt. Det gjaldt om Rets-tankens Vækst blandt Folkesla-gene. Krigen — Magten — har altid været betragtet som den lovlige Maade at ordne Strids-spørgsmaal Nationerne imellem paa. Tal. nævnede en Del Eks-emppler paa, hvorledes Magten Gang paa Gang i Verdenshisto-rien havde været den afgørende. Men stadig med Mellemrum var Retstanken groet frem, lige saa sikkert som Græsset Aar for Aar gror op af Jorden.

Profeten Essaias havde været den første menneskelige Fredsforkynder. Senere gennem Aarhundrederne havde Mænd følt, at det var rigtigt, om Retten blev sat i Magtens Sted, og gjort Forsøg derpaa. Der havde imidlertid altid været den Mangel ved Forsøgene, at de aldrig bød en Fred efter Folkenes Villie, men en dikteret Fred, der hvilede paa Magtanvendelse. Dog havde Forkynderne af Fredstanken ikke været blinde for, at hver skulde have sin Ret, og deri skulde Freden grundes. Tal. mindede her om Filosofen Kant's Ord om, at Freden skulde grundes paa Staternes Frihed og indenfor Staterne paa Folkets Frihed.

I det nugældende Folkenes Forbund er vi naaet et Skridt fremad, og det skulde nu vise sig, om Forbundet var det brugbare Middel til Fred og Ret. Men man maatte betænke, at man, naar Retstanken skulde bygges op, maatte samle sig om to Ting: politisk og økonomisk Retfærdighed. Den politiske Retfærdighed havde vi i Folkedomstolen i Haag, og for den økonomiske arbejdedes der indenfor Forbundet. Dette var et talende Vidnesbyrd om Retstankens Vækst i Befolkningen. Der rører sig Kræfter i Folkelagene om, at Rettens Vej skulde være Fredens Vej. Lord Robert Cecil troede paa det godes Sejr over det onde, og det vilde være en Skam for os, om vi ikke gjorde det samme. Det hele beroede jo nemlig paa Menneskenes Tro, Haab og Villie. (Bifald.)

Efter Sangen „Det, som lysner over Vangen“ blev Ordet givet til

fhv. Kirkeminister, Pastor Povlsen,

der indledede med at berette om det Indtryk, det havde gjort paa ham, da han saa Dannebrog vaje over Husene i Godthaab. Dannebrog klædte ogsaa det klippe- og isfyldte Grønland, og Eskimoerne elskede det, og der fandtes paa Grønlandsk en Flagsang til Dannebrog's Pris. Korsbanneret var ogsaa godt at tjene under, navnlig i den Brydningens Time, vi levede under, som Hostrup beskrev „Er det Skumring eller Gry?“

Tyskeren Oswald Spendler havde skrevet en mærkelig Bog, der var meget pessimistisk — det bar mod Natten med Vesterlandenes Kultur. Vi tror dog paa, at der vil komme en Genfødsels Time efter det Ragnarok, vi har oplevet. Vi maa haabe, at Mindet om Fred og Forstaaelse mellem Folkene atter maa vende tilbage. Man skal her ikke overvurdere og ikke undervurdere Folkenes Forbund, der har vist, at det kan udrette noget. Under Krigen følte vi, at det ene Folk ikke kan undvære det andet. Det store sociale Spørgsmaal maa løses i Fællesskab.

Man maa imidlertid altid huske paa, at Folkeforbundet kun kan skabe det ydre Forhold mellem Folkene. Der maa skabes en Sindenes Fornylse, og den skal skabes gennem Skolen. I Stedet for Krigens Helte skulde man forherlige Fredens, Arbejdets og den opofrende Kærligheds Helte. Men magtede Skolerne denne Opgave? Nogle mener, at vi skal have en ny Religion, en ny Bibel, der skal skabe Samfølelsen. Man maa altid huske, at Livet gror indefra, og det gælder om at faa det guddommelige, der bor i ethvert Menneskehjerte, til at strømme udover Menneskelivet. Livets Grundvold er denne, at kun gennem Selvhengivelse naar man til Selvudfoldelse, som Jesus Christus kom til Verden for at gøre levende igen. Hver Gang, vi kan være noget for andre, har vi vundet Værdier. Vi møder daglig det, der hvisker „Spar dig“, men Gud siger „Giv dig“. Da Jesus blev hængt paa Korset, var det den tjenende, selvhengivende Kærlighedsstrøm, der sejrede.

Som Brødre i Herren skal vi se hinanden — det er Livets store Løftestang.

En anden Tysker, Johannes Müller, havde skrevet en Bog, hvor han tolkede sin Tro paa en lys Fremtid. Der skulde komme et Vaarbrud, saa den selvhengi-

vende Kærlighed kunde bryde frem. Det er Ulykken, at man kræver en bestemt Opfattelse for Kristendommen. Kampen staar om Opfattelsen, mens man i Stedet skulde kæmpe paa en Efterfølgelse af Jesus Christus, hvis Aand er Forstaaelsens og Kærlighedens Aand. Derfor er Korsbanneret godt at leve under. Lad os lukke vore Hjerter bedre op for den selvhengivende Kærlighed.

Efter at man havde sunget Flagsangen „Der er ingenting, der maner“, rettede Provst Meinertsen en Tak til de to Taler for de to berigende Foredrag.

Efter en Times Pause talte

Pastor Jersin,
Herlufmagle.

„Paa det jævne, paa det jævne, ikke i det himmelblaa ...“

Naar denne Sang er blevet saa kær, hænger det sammen med, at den er i Samklang med det danske Folks Følelsesliv. „Vi er ikke skabte til Højhed og Blæst, ved Jorden at blive det tjener os bedst“. Det danske Folk præges af Jævnhed. Det danske, jævne Folkesind giver sig ogsaa et stille og roligt Udtryk ved den Arbejdskonflikt, som har været. Man giver sig ikke hen til det voldsomme. I andre Lande er det ofte Tilfældet under lignende Konflikter.

Edv. Lehmann har skrevet om Lighedens Land, og som han skriver, er det hos os. Indenfor de forskellige Folkeslag er der Lighed og Jævnhed. I Frankrig f. Eks. er der stor Afstand mellem de rige og fattige, og i Englands er der ogsaa den dybe Kløft mellem rig og fattig.

Her i Landet har man meget lettere ved at forstaa hinanden og smelte sammen.

Naar danske Mennesker morer sig, kan der være noget fladbundet over dem. Gør daarlige Sange og Revyviser Lykke, saa kan der tales om noget fladbundet. Den Slags taler til noget fladbundet i Samfundet.

Vi skal bygge paa det jævne, op imod Gud, bygge op til Stjernerne en Bro.

I Dag ved dette Møde er vi samlet paa en fast, fælles Grund: Det er det fælles Folkeliv, det er vore Minder og vor Historie, og ved det, kan vi gro op imod noget stort og ædelt, op imod Gud.

Gud vilde, at Evangeliet skulde komme til Folkene som en jævn og inderlig Tale. Folkeliv og Kristen Tro kan ikke undvære hinanden.

Kristendommen blev indført her i Landet af Ansgar. Man tog imod den fremmede Gud og den fremmedartede Sang. Man tog imod ham som en, man ikke turde vise fra sig. Den gamle Tro levede i lang Tid jævnsides med Kristendommen i Folkets Hjerter. Først i Valdemarernes Tid blev Kristendommen en virkelig Hjertesag i inderlig Pagt med det danske Folkeliv. Som Vidnesbyrd herom staar alle vore Landsbykirker, bygget af danske Menneskers fromme Sind. Disse gamle Kirkehuse har staaet her i 700 Aar uden at rokkes. Disse Kirkehuse kan vi ikke undvære. Selv dem, der fornægter, ønsker ikke, at Kirkehuse skal høre op. Folkeliv og Kristendom gaar fra den Tid Esand i Haand.

Taleren sluttede:

Naar vi samler ind til den gl. Præstegaard i Udby, er det berettiget. Det er herfra det rige Væld i den danske Salmesang er sprunget frem. Det er hertil, Grundtvig synger til sit Barnedomshjem. Hele Danmark er samlet i Grundtvigs Salmer. (Bifald!)

Provst Meinertsen sagde Pastor Jersin Tak for Foredraget og Tak for det, han sagde om Udby Præstegaard. Naar der nu om kort Tid kommer en god Mand ind ad Døren for at samle Bidrag til Museet i Udby, saa haaber jeg, at man ikke lader ham gaa forgæves.

„Paa Sjølunds fagre Sletter.“

Provst Meinertsen sluttede derefter Mødet med en Tak til Forsamlingen og udtalte Haabet om, at disse Møder paa dette skønne og minderige Sted maatte kunne fortsættes.